

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті
«Өрлеу» біліктілікті арттыру ұлттық орталығы
Қазақстан Республикасы география институты
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

**«ЖАРАТЫЛЫСТАНУ ҒЫЛЫМДАРЫ БІЛІМІН ЖАҢАРТЫЛҒАН
МАЗМҰНЫ ЖАҒДАЙЫНДА МОДЕРНИЗАЦИЯЛАУ»**

**ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛДАРЫ**

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

**«МОДЕРНИЗАЦИЯ ЕСТЕСТВЕННОНАУЧНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
В УСЛОВИЯХ ОБНОВЛЕННОГО СОДЕРЖАНИЯ»**

MATERIALS

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
«MODERNIZATION OF NATURAL-SCIENCE EDUCATION IN THE
CONDITIONS OF THE UPDATED CONTENTS»**

Алматы, 2017

3. Заманауи оқулықтар мен оқу-әдістемелік құралдарды дайындау проблемалары және тәжірибесі

3. Проблема и опыт подготовки современных учебников и учебно-методических пособий

Сулов В.Г., Сухоруков В.Д. Структурная модель личностно-ориентированного учебника и практикума по дидактике географии: из опыта разработки.....	255
Абдимаханов Б.Ш., Айдаров О.Т., Тастанова Б.Е. Из опыта подготовки учебника нового поколения по предмету «Естествознание» для 5 класса общеобразовательной школы.....	257
Кенесбаев С.М., Махметова А.А. Арнайы мектептерде оқушыларға географияны оқытуда компьютерлік технологияларды қолданудың ерекшеліктері.....	261
Абдимаханов Б.Ш. Практические работы в курсе «Естествознание» и «География» общеобразовательной школы.....	267
Абулғазиев А.У., Әбдіманапов Б.Ш., Жұмағазиев А.З. Болашақтағы мектепте білім қандай болу керек.....	274
Бейсенова Ә.С., Нурбаева Р.К. Жергілікті жерді танып-білуде, өлкетану деректерін оқу үрдісінде қолданудың әдістемелік негіздері (Павлодар облысы негізінде).....	276
Алдашева А.А., Әбдікәрім А.Е. Орта мектепте оқушылардың өздік жұмыстарын өткізу жолдары (өздік жұмысқа Баянауыл туризм орталығын енгізу мысалында).....	278
Кенжебекова НӘ., Әбіл А.С. Жанарған білім мазмұнындағы оқулықтардың ерекшеліктері	281
Козлова И.В. Опыт применения электронного обучения при изучении естественнонаучных дисциплин в вузе.....	283
Мукатаева Ж.С., Ботабекова А.Т. Химия сабағында оқушылардың коммуникативті құзыретін өзіндік жұмыстар арқылы қалыптастыру.....	287
Сағындықова Ж.А., Сағындықов А.С. Жаратылыстану пәндерін оқытуда жаңа технологияларды пайдалану.....	289
Саипов А.А. Педагогические подходы к реализации учебных программ по предмету география в рамках обновления содержания среднего образования.....	291
Суюмбаева С.Т., Ержигитова Д.С. Условия и предпосылки формирования и функционирования агломерационных центров Республики Казахстан.....	295
Торманов Н.Т., Төлеуханов С.Т., Аблайханова Н.Т., Уршеева Б.И. Менеджмент жүйесін оқу үрдісіне пайдалану жайлы пікірлер.....	299
Торманов Н.Т., Тусупбекова Г.А., Уршеева Б.И., Скендинова А.Б. Электрондық оқу құралдарының оқу үрдісіндегі орны.....	301
Увалиев М.Т., Ивлева Н.В., Увалиев Т.О. Компетентностно-ориентированные задания как средство достижения современных образовательных результатов.....	305
Аманбаева М.Б., Хафизова Ж.Е. «Алтын-емел» мемлекеттік ұлттық табиғи бағының насекомдар (insecta) фаунасына экологиялық тұрғыдан баға беру және оны оқу үдерісінде пайдалану.....	309
Ыдырыс Ә., Өмірзақова Ә.Н., Баймурзаев Н.Б., Жаманбаева Г.Т. Өрмекші тәрізділер классына арналған сабақтың тиімділігін арттыру әдісі.....	311
Нукусова Б.К. Интегративті оқыту технологиясын қолдану арқылы оқушының функционалдық сауаттылығын дамыту.....	313

4. Геоэкономика, геосаясат, демография және туризм мәселелерін шешудегі география ғылымының ролі

4. Географическое образование в решении проблем геоэкономики, геополитики, демографии, туризма

Даргахов В.С., Мамедов Г.В., Керимов Р.Н. Развитие и маркетинговая стратегия курорта «Галаалты» как субъекта лечебного туризма Азербайджана.....	316
Аскарлова М.А. Анализ развития международного транспортного коридора Трасека в формировании экономического пояса Шелкового пути.....	318
Әбдіманапов Б.Ш., Атаев Қ.Б. Қазақстан республикасының нарықтық дамуының экономикалық-географиялық әлеуеті.....	325

әрбір оқушының жеке тұлғалық ерекшеліктерін ескерген жөн, яғни талап қоюдың да шегі бар. Әрбір студенттің әлеуметтік жағдайын, өмір сүру ортасын түсіне біту керек. Оқу жүйесіндегі, оның ішінде жеке-жеке пәндерден дәріс беру, студенттердің ағымдағы білімін бағалаудағы мұғалімдердің менеджменттік принципті пайдаланып, әрбір студентті ынталандыру арқылы әсіресе моралды (адамгершілік), материалдық жағдайын (яғни жоғары бал алса, айлық стипендиямен қамтамасыз етілу) көп әсерін береді.

Осындай ынталандыру принциптерін бір рет қана жасамай, үздіксіз (перманент) жүргізіп отырса, студенттің білімінің сапасын арттыруға басты уәж болады.

Студенттердің білімін бағалау барысында, оның алған бағасын, екі жақты талқылап, келісіп, дұрыс немесе бұрыс берілген жауаптарын жариялап, басқаларыда ескеріп, мұғалімнің қойған талабын орындауға дағдыланады.

Басқару әдісі ретінде менеджменттің шартты нәтижесіне жетіп, табысты болуына ұмтылу. Сондықтан еңбектің нәтижесінің табысты болуы білім беру сапасының дамуының қозғаушы күші. Ең бастысы мұғалім әрбір студентпен жеке-жеке байланысты күшейтіп, табысқа жетуіне, яғни білімін одан әрі дамытуға жағдай жасай отырып, білім беру. Басқаша айтар болсақ, білім сапасының көзі мақсатқа жету үшін қолайлы жағдай жасауға тырысу. Сондықтанда әрбір мұғалім менеджмент теориясы бойынша мынандай қағидаларды еске ала отырып, жұмыс жүргізуі тиіс. Ол үшін әрбір ситуацияға байланысты алдына қойылатын мақсатты нақты көрсету;

- барлық күш-жігерді, мүмкіндікті біріктіріп, мақсатқа жетуді іске асыру;
- барлық уақытта ситуацияға талдау жасай отырып;
- мәселені шешуді назардан тыс шығармау;

Мақсатқа жетудің басты жолының бірі мұғалім мен оқушылардың арасындағы сенім. Осыған орай П.Л. Катичаның мынадай пікірін айта кеткен жөн. Әрбір оқушы болсын, ғалым болсын, мұғалім болсын оның еңбегі бағаланса, оған сенім артса, оның жұмысына қызығып қараса, дер кезінде мадақтап, мақтап жариялап отырса, аса жоғарғы шабытпен, батыл еңбек етер еді.

Әрине осындай жағдайды, әрбір мұғалімнің бойынан сезуге болады. Біз бәрімізде мұғалім, ұстаз ретінде жасаған көп жылғы еңбегін жоғарғы орындардан, кафедра меңгерушісінен, университет басшылығына дейін бағаланып, отырса сондай ынтасымен тырысып, өзінің жұмысын одан әрі жандандыруға ұмтыламыз.

Осы тұрғыдан біздің университетіміздегі соңғы 5 жылдан бері жүргізіліп жатқан мұғалімдердің индикативті жоспары бойынша атқарылып жатқан жұмыстары, әрбір оқу жылдың аяғында қорытындылап, әрбір мұғалімнің жеткен жетістіктеріне тиісті баға беріліп, алған орындарына қарай келесі оқу жылы еңбек ақысына 15-20 % пайыздан қосып отырады. Осы жерде айта кетуге болады, осы мақаланың авторлары және кафедра мұғалімдері соңғы 5 жыл бойы I, II, III орындарға университет, факультет бойынша, кафедра бойынша ие болып келеді. Сондықтанда менеджмент теориясының басты талабы, яғни бірінші "адамды басты орынға" қою арқылы мадақтап, жариялап отыру. [3]

Басқаша түсіндірер болсақ бірінші орында "адам", одан кейін "студент" әрбір студент, оқушы мұғалімнің есінде болуы тиіс, оның психологиялық, физиологиялық сапасын бағалап, одан кейін оқушы немесе студент деп қараған жөн.

Осы теория қағидасы барлық тұлғаларға да кафедра меңгерушілеріне, мұғалімдерге, деканның немесе ректордың қарауындағы мұғалімдері мен студенттеріне деген көзқарасы.

Менеджмент жүйесінің ұсынысы бойынша, жұмыстың нәтижесі оң бағаға иеленбесе оны басқару деңгейіне айтуға болмайды дейді.

Бұрынғы қоғамда мемлекеттің назары тек жалпы өнімді орындау болды, барлық оқушылардың студенттердің білім алу саласында саны барда, сапасы белгісіз, барлығы сыныптан сыныпқа, курстан курсқа ауыстырыла берді. Ал осында қандай педагогикалық және экономикалық нәтиже бар деген сұрақ ешкімді де толғандырған жоқ. Осы принцип азда болса әлі жалғасып келеді. Бірақ сапасын қадағалау бақылауды біртіндеп жүргізіп жатыр.

Сондықтанда жұмысты сапалы атқару үшін басты басты мына шартты орындағын дұрыс:

- оқу процесін табысты ұйымдастыру студенттердің білімін сапалы деңгейде жеткізу үшін материалдық базасын жан-жақты қарастырып, тиісті деңгейге жеткізу;
- әрбір мұғалім өзінің жүктемесі бойынша берілген пәндерінің сапасын арттыру. Ол үшін жан-жақты ізденіп оқытудың заманауи технологиясын пайдалана білу;
- мұғалімдердің кәсіби деңгейін жоғарлатуға жағдай жасау (білімін жетілдіру институттардан пайдалану). Әсіресе ғылыми дәрежесі мұғалімдердің білімін жетілдіру әрбір үш жылдан кейін аттестациядан өткізу арқылы жұмысын одан әрі жалғастыруын қадағалау;
- мұғалімдердің интегративтік компетенттілігін бақылау (біліктілігін), яғни біліктілігінің деңгейін бақылаудысы, шеберлігін қоғамдағы өзгеріске қарай қойылған талаптарға қабілеттілігін ескеру;